

VLAAMSE REGERING

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands bestuur, Inburgering,
Toerisme en Vlaamse Rand

Mededeling aan de Vlaamse Regering

Betreft: project 'herdenking 100 jaar Grote Oorlog (2014-18)' – Vlaams actieplan

1. Inleiding

Het regeerakkoord 2009-2014 zegt hierover

'De Vlaamse regering zal, in het kader van een beleidsdomeinoverschrijdend plan rond '100 jaar Grote Oorlog', initiatieven nemen en ondersteunen die inspelen op de eeuwherdenking van de Eerste Wereldoorlog specifiek in de frontstreek. Dat wervend project wordt - met toetsme als trekker – als een hefboom gebruikt in het beleid voor toerisme, cultureel en onroerend erfgoed, wetenschappelijk onderzoek, internationaal beleid, en onderwijs en vredeseducatie. De omroepen worden daarbij actief betrokken en er wordt een projectloket opgezet, dicht bij de relevante netwerken en cruciale actoren.'

De mededeling aan de Vlaamse Regering VR 2010 2307 MED 0403 vermeldt dat in 2011 een Vlaams actieplan zal opgesteld worden.

Dit actieplan steunt op volgende beleidsdocumenten:

- Het regeerakkoord van de Vlaamse Regering 2009-2014
- De mededeling aan de Vlaamse Regering van 23 juli 2010
- De beleidsnota's 2009-2014
- De jaarlijkse beleidsbrieven
- De resolutie van het Vlaams parlement van 30 april 2009

2. Kijtlijnen

Opzet:

De Vlaamse regering heeft als ambitie een humanitair en internationaal gericht project en tegelijkertijd een uniek toerismeproject op te zetten. Het project moet internationaal gedragen worden en dient als hefboom in het beleid voor toerisme, ruimtelijke ordening, mobiliteit, werk en sociale economie, cultureel en onroerend erfgoed, wetenschappelijk onderzoek, internationaal beleid, onderwijs en vredes- en herinneringseducatie. Het project is tegelijk een hefboom voor de internationale zichtbaarheid en reputatie van Vlaanderen, als een open en internationaal georiënteerd profiel.

Strategische doelstellingen

Deze herdenking zal als een topevenement in Vlaanderen en in de wereld uitgespeeld worden, maar zal op een serene wijze gebeuren. De concrete programmatie van activiteiten moet dan ook aansluiten bij de algemene doelstellingen van het herdenkingsproject '100 jaar Grote Oorlog' (2014-18).

Deze doelstellingen zijn:

- De naam Vlaanderen internationale zichtbaarheid geven en duurzaam verbinden met het vredethema
- De huidige en toekomstige generaties in Vlaanderen bewust maken en sensibiliseren voor thema's zoals "noot meer oorlog", interculturele dialoog en internationale verstandhouding met het oog op een open en vredelievende samenleving en een actieve internationale oriëntatie.
- Het vredestoerisme in (West-)Vlaanderen stimuleren

Uitbouw herdenkingsproject.

Het project situeert zich op drie niveaus: het internationale niveau, het Vlaamse niveau en het lokale niveau. Het ontwerp van beleidsdomeinoverschrijdend plan bundelt de actiepunten van het Projectsecretariaat 100 jaar Grote Oorlog en de actoren binnen de verschillende beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid. In de praktijk zal er evenwel een sterke wisselwerking ontstaan tussen de verschillende niveaus.

3. Structuur

Het ontwerp van actieplan somt 109 actiepunten op. Het is de bedoeling om binnen deze actiepunten initiatieven te ontwikkelen die bijdragen tot de realisatie van het herdenkingsproject.

Het Vlaams actieplan zelf is ingedeeld in de volgende rubrieken

- Algemeen (A)
- Buitenlands Beleid (BB)
- Cultuur, Jeugd, Sport en Media (CJSM)
- Economie, wetenschap en Innovatie (EWI)
- Financiën en begroting (FB)
- Federaal, Gemeenschappen en Gewesten (FFG)
- Leefmilieu, natuur en Energie (LNE)
- Landbouw en Visserij (LV)
- Mobiliteit en openbare werken (MOW)
- Onderwijs en Vorming (OV)
- Ruimtelijke ordening, woonbeleid en onroerend erfgoed (RWO)
- Toerisme (TOE)
- Werk en sociale economie (WSE)
- Welzijn
- Communicatie (COM)

Achter elk actiepunt schuilt een fiche met meer informatie en uitleg over de concrete invulling van het actiepunt. De fiches verstrekken informatie over de initiatiefnemers, de actoren en de timing van de actiepunten, alsook uitleg verschaft over de historiek en de huidige stand van zaken van de verschillende projecten. Op deze manier zal het actieplan steeds actuele informatie bevatten over de verschillende actiepunten in de tabel en is het uitermate geschikt als monitoring instrument van de verschillende projecten.

4. Stand van zaken

Op 1 april 2011 is het ontwerp van actieplan voorgesteld aan de leden van de Centrale Projectgroep. De leden werden uitgenodigd om dit ontwerp verder te analyseren en aan te vullen. Op de Centrale Projectgroep van 9 december 2011 werd een stand van zaken opgemaakt van het actieplan en werden de leden gevraagd de beschikbare informatie aan te passen en te actualiseren.

Dit actieplan moet als een inhoudelijk document en leidraad beschouwd worden met betrekking tot de uitvoering van het herdenkingsproject '100 jaar Grote Oorlog 2014-18'. Het geeft een stand van zaken weer dat in de aanloop naar en tijdens de herdenking verder zal aangevuld en geactualiseerd worden. Anderzijds vormt dit actieplan een scorebord met een overzicht van de totale voortgang. Het is de bedoeling om halfjaarlijks aan de Vlaamse regering te rapporteren op basis van dit actieplan.

Ten slotte dient het actieplan als basis voor de jaarplanning van het Projectsecretariaat '100 jaar Grote Oorlog (2014-18)'.

5. Acties in 2012

Het actieplan '100 jaar Grote oorlog' zal voor 2012 op de volgende manier worden ingevuld.

a. Het projectsecretariaat

De mededeling aan de Vlaamse Regering van 23 juli 2010 (VR 2010 2307 MED 0403) legt het takenpakket van het projectsecretariaat vast. Dit vertaalt zich nu in verschillende acties in het actieplan. Vele van deze taken zullen doorlopend worden ingevuld en dus ook in 2012 een belangrijk aandachtspunt zijn voor de werking van het projectsecretariaat:

- Het aansturen van de centrale projectgroep
- Inventarisering van de internationale herdenkingsplechtigheden, investeringsplannen en andere WOI-initiatieven in binnen- en buitenland
- Formuleren van concrete voorstellen voor de organisatie internationale herdenkingsmomenten in Vlaanderen
- De opbouw van een netwerk van actoren en partners in binnen- en buitenland.

- Het detecteren van stakeholders.
- De voortgangsbewaking van het project
- Communiceren over de voortgang van het project.
- Correct doorverwijzen en aftoetsen van projectvoorstellen die in het kader van het herdenkingsproject via de reguliere subsidiekanalen kunnen worden gefinancierd
- ...

In 2011 heeft het Projectsecretariaat in samenwerking met het steunpunt FARO een colloquium georganiseerd over erfgoed, herdenking en herinnering. Het is de bedoeling om via gerichte bijeenkomsten verder te communiceren over het opzet en de voortgang van het project. Zo zal in 2012 per provincie een studiedag georganiseerd worden in samenwerking met FARO, gericht op lokale erfgoed- en toerismemedewerkers. Het algemeen thema van de studiedagen wordt 'het dagelijks leven tijdens de Eerste Wereldoorlog'. De bedoeling is om via een concrete interactieve workshop de lokale besturen op weg te helpen om met het beschikbare bronnenmateriaal over WOI concreet aan de slag te gaan.

b. De centrale projectgroep

De centrale projectgroep is het coördinatie- en informatieuitwisselingsplatform van het project voor de activiteiten die de diverse geledingen van de Vlaamse overheid (departementen en agentschappen) in het kader van het herdenkingsproject ontwikkelen en fungeert als adviesorgaan voor de Vlaamse Regering.

De centrale projectgroep bestaat uit vertegenwoordigers van de Vlaamse overheid en wordt voorgezeten door de secretaris-generaal van het Departement internationaal Vlaanderen.

De beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid die niet direct participeren aan het herdenkingsproject, hebben een contactpersoon aangeduid, zodat ze maximaal betrokken kunnen blijven bij het WOI-project.

De taken voor de centrale projectgroep voor 2012 betreffen vooral de doorlopende acties, zoals ook beschreven in het actieplan.

- Het melden van gesubsidieerde projecten in het kader van de WOI-herdenking aan het projectsecretariaat om zodoende te komen tot een inventarisering van alle projecten en activiteiten die de departementen en agentschappen van de Vlaamse Overheid betoelagen in het kader van het herdenkingsproject
- De aanvulling van het Vlaams Actieplan met nieuwe actiepunten uit de verschillende beleidsdomeinen en de actualisering van de achterliggende fiches bij elk actiepunt
- Het aanleveren van relevante informatie uit de verschillende beleidsvelden en sectoren aan het projectsecretariaat in het raam van de uitbouw van een netwerk van relevante actoren op het terrein
- De initiatieven in het beleidsdomein worden systematisch afgetoetst met het projectsecretariaat zodat het overzicht te allen tijden bewaard blijft
- De projecten en initiatieven passen steeds in de algemene visie en doelstellingen van het herdenkingsproject

c. Buitenlands Beleid

De herdenking '100 jaar Grote Oorlog (2014-18)' biedt een bijzondere gelegenheid om Vlaanderen te promoten als een vreedzame, open en internationaal georiënteerde deelstaat. De concrete programmering voor deze periode moet ertoe leiden dat de naam Vlaanderen internationaal zichtbaarheid verkrijgt en duurzaam wordt verankerd met het vredethema. In de aanloop naar de herdenkingsperiode worden een aantal initiatieven genomen met internationale visibiliteit

Zo wordt werk gemaakt van de Flanders Fields Declaration. De bedoeling is dat de Verklaring de herdenking van de 'Grote Oorlog' structureel verankert. De Verklaring wordt gestructureerd rond Duurzame herinnering (*remembrance*), wetenschappelijk onderzoek en sensibilisering en herinneringseducatie. Het Departement internationaal Vlaanderen heeft reeds overleg georganiseerd met diplomatieke vertegenwoordigers uit dertien landen (Australië, Nieuw-Zeeland, Verenigd Koninkrijk, de Russische Federatie, Frankrijk, Ierland, Marokko, Canada, Italië, Duitsland, India, Polen en Zuid-Afrika) met betrekking tot de Verklaring. De tekst werd tevens ter beschikking gesteld van de buitenlandse genodigden naar aanleiding van de officiële lancering van het herdenkingsproject op donderdag 10 november 2011. De ondertekening wordt voorzien 11 november 2012.

Ook in 2012 zal er worden overgegaan tot de oprichting van een beschermingscomité dat bestaat uit eminente personaliteiten die hun expertise en inzichten ter beschikking zullen stellen van het herdenkingsproject. Dit beschermcomité zal een klankbord zijn voor de Vlaamse regering en een onafhankelijke en gezaghebbende stem garanderen in de verdere uitwerking van het project.

De Vlaamse Regering wenst in de periode 2014-2018 herdenkingstuinen aan te leggen op symbolisch belangrijke plaatsen in het buitenland. Hiermee wordt iedereen die gevochten heeft en gestorven is tijdens de oorlog, geëerd en herdacht. Daarnaast zullen de herdenkingstuinen een symbool vormen van hoop, vrede en verzoening, met het oog op een betere toekomst. In 2012 zal een concreet stappenplan worden opgemaakt voor de aanleg van Memorial Gardens en dit in samenwerking met internationale partners en partners uit andere beleidsdomeinen zoals de VLAM, het Agentschap Natuur en Bos, het departement Landbouw en Visserij,

Tenslotte zal het netwerk van de vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering in het buitenland volop ingeschakeld worden in de herdenking. Zo hebben de voorbije jaren de vertegenwoordigers in Londen en Parijs al herdenkingsconcerten georganiseerd om de slachtoffers van Wereldoorlog I te eren. In 2012 zullen zij nog andere initiatieven ontwikkelen binnen hun ambtsgebied in nauw overleg met de autoriteiten van het land. Bovendien zullen de Vertegenwoordigers in de relevante landen informatie verlenen over de voortgang van het herdenkingsproject en tegelijkertijd zullen zij het Departement op de hoogte houden van relevante plannen, activiteiten en evoluties binnen hun ambtsgebied. Dit moet het Departement toelaten om de plannen van de internationale partners te screenen, aan informatie uitwisseling te doen en gemeenschappelijke acties op te zetten.

d. Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Digitalisering van collecties oorlogskranten WOI en andere WOI-collecties. De Vlaamse Erfgoedbibliotheek is een samenwerkingsverband tussen de 6 belangrijkste Vlaamse erfgoedbibliotheeken, die ook de grootste Vlaamse krantencollecties beheren. Binnen dit samenwerkingsverband bestaat de ambitie om specifiek de krantencollecties met betrekking tot Wereldoorlog I te digitaliseren. Dit project kan op termijn uitgebreid worden naar andere WOI-publicaties. De digitalisering van WOI-kranten kan mogelijks ingepast worden in het Europese Europeana 1914-1918-project dat in mei 2011 van start ging.

In juni 2012 zal in Leuven de tweejaarlijkse plenaire vergadering van Europeana over het thema WOI plaats hebben. In het programma kunnen specifieke WOI-acties worden georganiseerd, zoals de organisatie van een publieksmoment in het kader van Europeana Awareness (een programma over de ontsluiting van Wereldoorlog I-collecties in particulier bezit), een terreinbezoek naar de Westhoek en een inhoudelijke bijdrage in het programma.

In 2012 zal worden onderzocht op welke manier kinderen en jongeren kunnen worden aangesproken en gestimuleerd om een WOI-museum of tentoonstelling te bezoeken. Het herdenkingsproject richt zich expliciet tot de doelgroep van de jongeren. Dit betekent dat er in verschillende acties van het actieplan gefocust wordt op erfgoededucatie en moet nagedacht worden over de manier waarop de boodschap van het WOI-project naar jongeren wordt vertaald en overgebracht.

Naar aanleiding van de herdenking van WOI wordt door verschillende mediapartners en productiehuisen audiovisuele producties gepland en voorbereid. Omdat gedurende de periode 2014-2018 de focus op het thema van de Eerste Wereldoorlog groot zal zijn, vraagt de Vlaamse Regering aan het Vlaams Audiovisueel Fonds om extra aandacht te besteden aan dit thema en vervolgens te onderzoeken of een thematische WOI-oproep kan georganiseerd worden

In 2012 zet de VRT volop in op de herdenking van de Eerste Wereldoorlog. Zo zal de fictiereeks *Parade's End*, een internationale samenwerking met BBC en HBO, in het najaar te zien zijn op één. In november worden eveneens 2 nieuwe WOI-docu's op Canvas vertoond, in de reeks 'Niets is Zwart-Wit'. Verder wordt naar aanleiding van Wapenstilstand een rechtstreekse uitzending verzorgd van de 11 november-herdenking en Last Post ceremonie in Ieper.

Een mogelijke samenwerking met betrekking tot "100 jaar Grote Oorlog" en de uitwisseling van programma's over WO I binnen de European Broadcasting Union (EBU) is bevorderlijk en wordt gestimuleerd.

In juni 2011 plaatste de minister van Cultuur de Last Post Plechtigheid op de Inventaris Vlaanderen van het Immaterieel Cultureel Erfgoed. Deze opname vormt de eerste stap in een internationale erkenning. Op dit moment bereiden de Last Post Association, de Stad Ieper, het museum In Flanders Fields en de Erfgoedcel CO7 een dossier voor opname in het Register van voorbeeldprojecten van de UNESCO-conventie voor het borgen van het immaterieel cultureel erfgoed uit 2003 voor. Het dossier draagt als voorlopige werktitel: "Herinneringscultuur en –educatie als borging voor de Last Post plechtigheid".

Kunsten en Erfgoed bewaakt de kwaliteit van het dossier en adviseert, samen met de ad hoc-commissie voor immaterieel cultureel erfgoed, de minister van Cultuur over dit dossier. De minister zal, als het dossier kwaliteitsvol is uitgewerkt, uiterlijk 31 maart 2012 het dossier indienen bij UNESCO. De procedure bij UNESCO duurt minstens anderhalf jaar. Ten vroegste in november 2013 wordt het project internationaal erkend.

e. Economie, wetenschap en innovatie

Wetenschappelijk onderzoek is een prioritair thema in het project '100 jaar Grote Oorlog' en is in het regeerakkoord uitdrukkelijk vermeld. Het stimuleren van wetenschappelijk onderzoek over het thema Wereldoorlog I is een prioriteit voor het project. Het kan leiden tot meer kennisopbouw over WO I aan de Vlaamse universiteiten, hoogstaande publicaties en expertisevorming.

Daarom zal de Vlaamse Regering nagaan of er binnen de financieringsinstrumenten van voornamelijk het Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek onderzoek verricht wordt dat verband houdt met de Eerste Wereldoorlog en de herdenking hiervan, en hoe dit kan gestimuleerd worden.

f. Financien en Begroting

Het Beleidsdomein Financien en Begroting start in 2012 met het inventariseren van alle projecten en activiteiten die door de departementen en agentschappen van de Vlaamse overheid worden betoelaagd in het kader van het herdenkingsproject. Er zal bij de Inspectie van Financiën een lijst met projecten worden aangelegd die wordt voorgelegd aan het departement Financien en Begroting en die verband houdt met WOI. Hierover zal driemaandelijks gerapporteerd worden aan het departement iV.

g. Landbouw en visserij

Het beleidsdomein Landbouw en Visserij zal samen met het Interfacultair Centrum voor Agrarische Geschiedenis (icag) van de Katholieke Universiteit Leuven vernieuwend onderzoek opstarten over de landbouw en voedselvoorziening voor, tijdens en kort na de Eerste Wereldoorlog. Thema's die daarbij aan bod komen zijn: de ontwikkeling van het landbouwbeleid in die periode en de invloed die de oorlog erop had, ook met betrekking tot het internationale voedselvraagstuk, het wedervaren van de Belgische vissersvloot, de impact van de oorlog op het (boeren)landschap en de hoeves in de frontzone en de wederopbouw ervan. De resultaten van dat wetenschappelijk onderzoek zullen worden gebruikt om enkele publieksactiviteiten op te zetten in de Westhoek en in de rest van Vlaanderen, samen met diverse partners. Er worden ook enkele concrete eindproducten gerealiseerd, zoals lezingen, publicaties, een fiets- of wandeltocht en educatieve pakketten voor het secundair onderwijs.

Concreet zal in het kader van dit project in 2012 gewerkt worden aan :

- bijeenkomsten met een stuurgroep en met organisaties die de rondreizende expo zullen ontvangen
- de begeleiding van meesterproeven over het thema landbouw, voeding en WOI
- de organisatie van lezing(en) over de Eerste Wereldoorlog, in het kader van de ICAG-Seminariereeks

Verder werd via het Vlaams Ruraal Netwerk een bevraging gedaan bij de Leader-groepen over de projecten die op stapel staan voor de herdenking van WOI. Momenteel lopen er acht projecten

- Leadergroep MarkAante Kempen (Antwerpen): 2 projecten 'Aanvraag om nooit meer te vergeten' en 'Heemkundige werkgroep Zondereigen'
- Leadergroep Meetjesland Leie Schelde (Oost-Vlaanderen) Battlefield Tourism
- Leadergroep Westhoek (West-Vlaanderen): projecten via Toerisme Vlaanderen en de Provincie (Netwerk Oorlog en Vrede), infrastructuurprojecten en evenementenprogramma Gone West

- Leadergroep Tielts Plateau (West-Vlaanderen). 2 projecten 'Gecamoufleerde bunker en herdenkingsite markt Beernem Oedelgem' en Treinwagon met publiek toegankelijk documentatiecentrum
- TPA (Antwerpen): 'Antitankgrachten rond Antwerpen' (As III)
- Kempens Landschap vzw (Antwerpen). 'renovatie toegangsbrug Fort van Duffel' (AS III)

h. Mobiliteit en Openbare Werken

Het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken zal, binnen de grenzen van de begroting die jaarlijks door het Vlaams Parlement wordt goedgekeurd, de nodige acties en projecten opzetten om maximaal in te spelen op de verwachte toenemende vervoersvraag in het kader van de 100 jaar Grote Oorlog zodat de ontsluiting en de bereikbaarheid van en in de Westhoek bevorderd wordt.

Het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken zal de geplande projecten en acties inventariseren die de ontsluiting en bereikbaarheid van en in de Westhoek zullen bevorderen in het vooruitzicht van een toenemend bezoekersaantal

Deze projecten en acties handelen over het aanbod van het openbaar vervoer naar en in de regio (tram, bus), het finaliseren van enkele fietspadprojecten, de aanleg van enkele belangrijke omleidingswegen, en doortochten en de herinrichting van de stationsomgevingen

Het beleidsdomein MOW schrijft zich in de inrichtingsprincipes zoals uitgewerkt door de studieopdracht Herinneringspark 2014-18 en zal in 2012 de volgende stappen mee uitwerken

- Het begeleiden van het project om te komen tot een uniforme bewegwijzering en signalisatie voor WOI gerelateerde sites
- Scenario's voor een mogelijk al dan niet tijdelijk hergebruik van het zandlichaam op het einde van de A19 snelweg in het kader van 100 jaar WOI
- Het uitwerken van een beheersplan voor de WOI gerelateerde sites en de monumenten en gedenktekens onder beheer van de entiteiten binnen MOW

I. Onderwijs en vorming

Op 22 april 2009 heeft het Vlaams Parlement een decreet aangenomen dat nieuwe vakoverschrijdende eindtermen en ontwikkelingsdoelen invoert in het secundair onderwijs. Twee van de nieuwe vakoverschrijdende eindtermen in het secundair onderwijs zijn gericht op verdraagzaamheid en inzicht in de rol van conflicten en dragen dus bij tot wat we vredesopvoeding en herinneringseducatie noemen. Die eindtermen luiden als volgt:

- De leerlingen trekken lessen uit historische en actuele voorbeelden van onverdraagzaamheid, racisme en xenofobie
- De leerlingen geven voorbeelden van de potentieel constructieve en destructieve rol van conflicten

Daarnaast zijn in de eindtermen, zowel voor het basis- als voor het secundair onderwijs, nog heel wat andere aanknopingspunten te vinden om aan vredesopvoeding en herinneringseducatie te werken. Het onderwijsveld zal hierover verder gesensibiliseerd worden, met het oog op de herdenking van '14-'18.

Opmaak herdenkingsprogramma Binnen het beleidsdomein Onderwijs en Vorming is een werkgroep opgericht waarin alle bij dit thema betrokken entiteiten vertegenwoordigd zijn: het agentschap Onderwijscommunicatie (AOC), het Agentschap voor Kwaliteitszorg in Onderwijs (AKOV) en het departement Onderwijs en Vorming. Het Bijzonder Comité Herinneringseducatie (BCH) wordt, gezien zijn expertise, ervaring en netwerken, eveneens als partner opgenomen in deze werkgroep.

In 2012 wordt gestart met het ontwikkelen van een actieprogramma vanuit het beleidsdomein Onderwijs en Vorming. Hierbij zal worden samengewerkt met relevante actoren op het terrein. Er zal gefocust worden op acties in de herdenkingsperiode 2014-18, maar tegelijkertijd wordt gestreefd naar projecten die een blijvende meerwaarde opleveren voor jongeren in de ontwikkeling van het historisch bewustzijn, hun kennis over en attitude van openheid en interesse voor de wereld rondom hen en het belang van het respect voor mensenrechten en democratie voor de samenleving.

Kwalitatieve educatieve pakketten In de sector bestaat reeds zeer veel goed educatief materiaal. Dit moet gecatalogeerd worden en toegankelijk gemaakt worden voor het brede onderwijsveld. Verder moeten leemtes worden gedetecteerd en ingevuld (bijvoorbeeld materiaal voor specifieke doelgroepen). Het gaat dan zowel om kant en klare educatieve pakketten, als het beschikbaar stellen van archiefmateriaal en erfgoed (bijvoorbeeld door middel van digitalisering), en over terreinbezoeken en schoolreizen. Ook een internationale insteek lijkt bijzonder zinvol door middel van schooluitwisselingen en internationale expertise. In dit verband zal onderzocht worden op welke wijze schooluitwisselingen kunnen georganiseerd worden in samenwerking met een aantal prioritaire internationale partners, bvb. in het raam van een wedstrijd over een gemeenschappelijk overlegd thema.

Om de schoolgaande jeugd op een kwalitatieve en correcte wijze te informeren en onderwijzen over een thema als de Eerste Wereldoorlog, moet het beschikbare educatief aanbod uiteraard kwaliteitsvol zijn. Het BCH zal in een 2012 een leidraad publiceren, die aan deze belangrijke vereiste tegemoet wil komen. De 'toetssteen' is een reflectie-instrument waarmee iedereen die aan herinneringseducatie doet (schoolteams, individuele leraren, lerarenopleiders, begeleiders of educatieve medewerkers in organisaties) de eigen projecten en eigen materiaal kan toetsen en evalueren.

In 2012 zal onderwijs twee pedagogische medewerkers voor het Gone West programma van West-Vlaanderen subsidiëren. De medewerkers zullen de gesubsidieerde evenementen van het Gone West programma ook educatief invullen en begeleiden.

L Ruimtelijke Ordening, Wonen en Onroerend Erfgoed

Het beleidsdomein Ruimtelijke Ordening, Wonen en Onroerend Erfgoed heeft de voorbije jaren een geïntegreerde strategie 'Erfgoed van de Grote Oorlog (2014-18)' uitgebouwd. Deze erfgoedstrategie verloopt langs verschillende synergetische sporen: onderzoek, bescherming, beheer en erkenning. De ingeslagen weg wordt verder gezet en, waar nodig, geïntensifieerd.

Voor 2012 staan volgende acties op het getouw

- Onderzoek: de resultaten van het multidisciplinaire WOI onderzoek (afgerond eind 2011) worden in 2012 ontsloten. Zo zal een publicatie verschijnen over een waarderingsmethodiek die een integrale benadering van oorlogslandschappen op lokale schaal mogelijk maakt.
- Bescherming en ruimtelijke verankering: het reeds opgestarte beschermingsbeleid voor het belangrijkste en relevantste WO I-erfgoed wordt verder gezet. In 2012 zal de focus verder verschuiven van herdenkingserfgoed (militaire begraafplaatsen en monumenten) naar oorlogserfgoed (bunkers en schuilplaatsen) en naar landschappelijk erfgoed.
- Beheer: de bescherming van dit erfgoed wordt gekaderd in een omvattende beheersvisie. Het beheer is gericht op het kwaliteitsvol en duurzaam ontwikkelen van de beschermde erfgoedwaarden in hun ruimtelijke en temporele context. In 2012 zullen de principes zoals uitgewerkt in de studieopdracht van het Herinneringspark 2014-18 geoperationaliseerd worden door het uitwerken van een werkboek signalisatie en bebording en het uitwerken van een typebestek en -meetstaat voor alle in de studieopdracht opgenomen huisstijlelementen.

- Erkenning: Het belang van het WO I-erfgoed zal verder worden versterkt door voor de meest relevante delen een erkenning als UNESCO-Werelderfgoed na te streven. De voorbereidingen in functie van deze erkenning lopen al enkele jaren, en worden de komende maanden nog verder geïntensifiëerd. Om het UNESCO-dossier uit te bouwen tot een internationaal en homogeen dossier wordt in 2012 o.a. de samenwerking met Wallonië en Frankrijk verder uitgebouwd en geformaliseerd.

Het project 'Erfgoed van de Grote Oorlog (2014-18)' is complex en sterk gelaagd, zowel wat betreft de inhoud, de afbakening en het instrumentarium als de diverse betrokken niveaus, actoren en belangen. Om hier mee om te gaan, wordt er een proces van communicatie en overleg uitgebouwd. Op 1 maart 2012 zal een colloquium worden georganiseerd in de Westhoek gericht op lokale actoren en stakeholders om de erfgoedstrategie in al haar aspecten toe te lichten. De voortgang van de WO I-erfgoedstrategie wordt eveneens halfjaarlijks aan het Vlaams parlement voorgesteld.

k Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Het Rode Kruis Vlaanderen wenst een actieve bijdrage te leveren aan het herdenkingsproject "100 jaar Grote Oorlog", meerbepaald aan de ondertekening van de "Flanders Fields Verklaring (2012)" en aan het Vredessymposium met de medewerking van de Nobelprijswinnaars voor de Vrede (2013). Het Rode Kruis Vlaanderen zal in samenspraak met het internationale Comité van het Rode Kruis te Genève, dat overigens ook een Nobelprijswinnaar is, een kandidaat spreker aanbevelen voor het vredessymposium.

Het Rode Kruis Vlaanderen zal eigen evenementiële projecten linken aan de herdenking van WO I. Het Rode Kruis zal waar mogelijk samenwerken met (strategische) partners in het herdenkingsproject, zoals bijvoorbeeld Poperinge en De Panne.

I. Toerisme

Vanuit het impulsprogramma '100 jaar Groote Oorlog' wordt het oorlogserfgoed in de Westhoek voorbereid op een optimale toeristische ontsluiting tijdens de herdenking vanaf 2014. Hiervoor werd in september 2011 door Toerisme Vlaanderen de oproep voor WO I-evenementen gelanceerd. Geïnteresseerde organisatoren kunnen aanspraak maken op begeleiding door Toerisme Vlaanderen om er voor te zorgen dat hun project maximaal aansluit bij de uitgangspunten en het totaalconcept. Op 1 februari 2012 werd deze oproep afgesloten. Op basis van de criteria zullen tegen de zomer van 2012 de projecten geselecteerd worden die vervolgens een betoelaging zullen ontvangen. Op de begroting 2012 van Toerisme Vlaanderen wordt 5 miljoen euro uitgetrokken voor de ondersteuning van evenementen in het kader van de herdenking van de Groote Oorlog.

In het najaar 2012 gaat Toerisme Vlaanderen van start met de systematische bewerking van de buitenlandse reisindustrie, zodat deze laatste reisformules met bestemming Vlaanderen en met het thema WO I kan ontwikkelen. Eind 2012 tekent Toerisme Vlaanderen ook de ruimere marketingaanpak uit gericht op pers en consumenten. Deze aanpak zal worden ingebed in de marketing-actieplannen vanaf 2013.

m. Communicatie

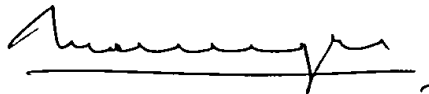
Voor een eenduidige communicatie en om de herkenbaarheid van het WO I-project te verhogen werd een projectlogo ontworpen en is een eenvormige huisstijl opgesteld. Het is bijgevolg de bedoeling om zowel in de aanloop naar, als tijdens de herdenking 2014-18 het logo te gebruiken voor alle WO I herdenkingsinitiatieven. Het projectlogo wordt verplicht opgelegd voor alle projecten gesubsidieerd door de Vlaamse Overheid in het kader van de herdenking. Andere projecten die eveneens deel wensen uit te maken van het herdenkingsproject kunnen bij het Projectsecretariaat "100 jaar Groote Oorlog 2014-18" of Toerisme Vlaanderen de toestemming voor het gebruik van het projectlogo aanvragen.

Organisaties en instellingen, die door de Vlaamse overheid betoelaagd worden in het raam van het WO I herdenkingsproject, moeten in hun communicatie omtrent hun project het logo en de huisstijl '100 jaar Groote Oorlog' te hanteren.

De Uitdatabank van CultuurNet Vlaanderen is de grootste cultuurdrager in Vlaanderen en behelst duizenden culturele en vrijetijdsactiviteiten. Voor de communicatie naar het grote publiek, ligt een nauwe samenwerking met CultuurNet Vlaanderen daarom voor de hand. Via de opmaak van een databank WOI-projecten, een WOI-agenda en de promotie van WOI-projecten en activiteiten, zullen de verschillende evenementen naar het grote publiek gebracht worden. Door de nauwe samenwerking met de honderden Uit-partners, zullen ook vele lokale actoren betrokken worden.

Om gericht te kunnen communiceren over de voortgang van het WOI-project, werd in juni 2010 een website gelanceerd verbonden aan het Departement internationaal Vlaanderen. Deze website bevat vooral overheidsinformatie gericht naar de stakeholders in het veld. Om ook tijdens de herdenkingsperiode goed te communiceren over de geplande initiatieven, wordt in 2012 een overleg gestart rond de opmaak van een publiekswabsite. Bij dit overleg zullen een aantal prioritaire partners worden betrokken, zoals CultuurNet Vlaanderen, VRT en Toerisme Vlaanderen

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Beleid, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Geert Bourgeois', with a horizontal line underneath it.

Geert BOURGEOIS